

Organizational and Legal Mechanisms for the Effective Work of Student Self-government Bodies of Dormitories in Higher Education Institutions

UDC: 35.072:004.73

DOI: <https://doi.org/10.15421/152433>

Kurka Maksym

Ph.D. Student, <https://orcid.org/0009-0004-1170-1395>, kurka.m@nubip.edu.ua

National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine (Kyiv, Ukraine)

Abstract

Relevance. Student self-government organizations (hereinafter referred to as SSOs) in Ukraine are a necessary civil institution to ensure the rights and interests of students in higher education institutions (HEIs). Due to military aggression, the number of internally displaced persons has increased, which in turn exacerbates the issue of effective management of student dormitories, especially given the number of about a million students in the country. The issue of the effective work of the SSO in this role has hardly been studied in Ukraine, which only adds to its urgency and relevance.

The purpose is to study the role and functions of student self-government bodies in dormitories, as well as to determine an effective model and mechanisms of their work within the HEI.

Results. The study systematizes all the real challenges and problems faced by the ACS in dormitories, based on the experience of ACS, dividing them into three categories: non-transparency and inefficiency of procedures for settling, re-settling and evicting students; poor living conditions; insufficient number of places in dormitories. Based on one of the most effective OSS systems in the country, at Taras Shevchenko National University of Kyiv, and the legislation of Ukraine, the study proposes effective management solutions and models of work that can cope with key challenges in dormitories.

Conclusions. The SSO play a key role in ensuring the rights and interests of students in dormitories. The models of work of the SSO proposed in the study can effectively address the key problems of students in dormitories and help achieve a number of important results: to give control over dormitories to students, to create a transparent, effective and fair system of regulation of processes and to prevent corruption. Implementation of these recommendations in higher education institutions can radically change the quality of life for millions of students and lay a solid foundation for democratic values among young people.

Keywords: student government, higher education institution, dormitory, public administration, civil society

Організаційно-правові механізми ефективної роботи органів студентського самоврядування гуртожитків у закладах вищої освіти

Курка Максим

Національний університет біоресурсів і природокористування України (Київ, Україна)

Анотація

Актуальність. Органи студентського самоврядування (надалі – ОСС) в Україні є необхідною громадянською інституцією для забезпечення прав та інтересів студентів у закладах вищої освіти (ЗВО). Через військову агресію збільшилась кількість внутрішньо-переміщених осіб, що у свою чергу загострює питання ефективного управління студентськими гуртожитками, ще й враховуючи близько мільйона здобувачів освіти в державі. Питання ефективної роботи ОСС у цьому амплуа в Україні майже не досліджене, що лише додає йому нагальності та актуальності.

Мета. Дослідити призначення та функції органів студентського самоврядування в гуртожитках, а також визначити ефективну модель і механізми їх роботи в рамках ЗВО.

Результати. Дослідження систематизує усі реальні виклики та проблеми, із якими стикаються ОСС у гуртожитках, спираючись на досвід ОСС, розподіляючи їх на три категорії: непрозорість та неефективність процедур поселення, переселення і виселення студентів; неякісні умови проживання; недостатня кількість місць у гуртожитках. Спираючись на одну з найбільш ефективних систем ОСС у державі, а саме КНУ ім. Тараса Шевченка, та законодавство України дослідженні пропонуються ефективні управлінські рішення та моделі роботи, що можуть впоратись із ключовими викликами в гуртожитках.

Висновки. ОСС відіграють ключову роль у забезпеченні прав та інтересів студентів у гуртожитках. Запропоновані в дослідженні моделі роботи ОСС можуть ефективно вирішити ключові проблеми студентів у гуртожитках та допомогти досягти низки важливих результатів: надати контроль над гуртожитками здобувачам освіти, створити прозору, ефективну та справедливую систему регуляції процесів та стати запобіжником корупції. Впровадження даних рекомендацій у ЗВО може докорінно змінити якість проживання мільйонів студентів та закласти міцний фундамент демократичних цінностей у молоді.

Ключові слова: студентське самоврядування, заклад вищої освіти, гуртожиток, державне управління, громадянське суспільство

Стаття надійшла / Article arrived: 02.06.2024

Схвалено до друку / Accepted: 18.09.2024

Вступ.

У сучасних умовах публічного управління демократичних держав особливе значення мають громадські інституції, що сприяють залученню громадян до процесів прийняття рішень. В Україні, де функціонує понад мільйон здобувачів вищої освіти, органи студентського самоврядування (ОСС) виступають важливим елементом не лише академічної, а й соціальної спільноти студентів. Ці органи виконують ключову роль у захисті прав та інтересів студентів, особливо в умовах військової агресії, яка зумовила значні зміни в житлових умовах молоді.

Зважаючи на нинішні виклики, такі як збільшення кількості внутрішньо переміщених осіб, зруйновані заклади освіти, а також загальне погіршення умов проживання в гуртожитках, необхідність ефективного управління студентськими гуртожитками стає вкрай актуальною. Ці питання вимагають не лише формального врегулювання, але й активної участі студентського самоврядування в ухваленні рішень, що безпосередньо впливають на повсякденне життя студентів.

Така ситуація підкреслює важливість дослідження призначення та функцій органів студентського самоврядування в гуртожитках, а також необхідність визначення ефективних моделей і механізмів їх роботи в сучасних реаліях. Метою цього дослідження є вивчення ролі ОСС у гуртожитках, аналіз викликів, з якими вони стикаються, та розробка рекомендацій щодо покращення умов проживання студентів у вищих навчальних закладах України.

Актуальність.

Робота громадських інституцій у демократичних державах є однією з важливих складових публічного управління. У державі, де налічується близько мільйона здобувачів вищої освіти (Кількість здобувачів, 2024), роль органів студентського самоврядування (далі – ОСС) як громадської інституції, що представляє інтереси студентів не можна недооцінити. Проте станом на зараз студентське самоврядування в даному розрізі мало досліджене.

Ще менше в наявних наукових роботах приділено уваги самоврядуванню в гуртожитках. При тому вони є вкрай важливими в країні, де введено воєнний стан, існує 4,9 млн внутрішньо-переміщених осіб, серед яких і студенти (Внутрішньо переміщені особи, 2024), пошкоджено 3798 закладів освіти (із них зруйновано 365), серед яких і заклади вищої освіти (Відбулася презентація результатів, 2024), понад 30 переміщених ЗВО (Деякі питання, 2015). У таких умовах очевидно, що роль

гуртожитків при закладах вищої освіти критично зростає. Відтак, гуртожиток стає однією з найбільш пріоритетних сфер для регуляції з боку студентського самоврядування.

Саме тому питання ефективної організації студентського самоврядування в гуртожитках є вкрай важливим, адже воно дозволяє не просто оптимізувати больову точку в закладах вищої освіти, але й закласти фундамент для формування осередків демократичних цінностей у мільйонах молодих осіб у закладах вищої освіти та надати їм ефективні механізми для захисту своїх прав та інтересів, що неодмінно вплине на систему освіти та державу в цілому.

Мета дослідження: дослідити призначення та функції органів студентського самоврядування в гуртожитках, а також визначити ефективну модель і механізми їх роботи в рамках закладів вищої освіти.

Аналіз попередніх досліджень і публікацій.

Аналізуючи наукові дослідження і публікації вітчизняних вчених, можна побачити, що є досить багато робіт присвячених органам студентського самоврядування в розрізі правому та організаційному, наприклад у Гаргуна С. (2019), Демченка Ю. (2015), Добридня А. (2013), Ступака О., Козорога А. (Ступак, & Козорог, 2014) історії розвитку та підвалин організації студентського самоврядування у ЗВО (Зленко, & Ісайкіна, 2021; Трибулькевич, 2016); міжнародного досвід розвитку інституцій студентського самоврядування (Бірюкова, 2017; Хриков, Кравченко, Васиньова, 2021; Коралевський, 2016; Підгаєцька, 2021); співпраці органів самоврядування з науково-педагогічними працівниками (Мицик, & Пришляк, 2022) та ін.

Проте, більшість перерахованих робіт присвячених органам студентського самоврядування не включають глибокого та комплексного дослідження: роботи юридичного спрямування аналізують законодавство, а не реальну роботу ОСС; соціологічного – досліджують якість конкретного питання, де даючи системного розуміння структури ОСС; історичного – дають лише огляд становлення; педагогічного чи психологічного – оцінюють розвиток особистості, лідерських якостей чи певного роду компетентностей у студентів при взаємодії з ОСС. При цьому жодне з перерахованих спрямувань насправді не розглядає органи студентського самоврядування у розрізі того, чим воно дійсно є.

Органи студентського самоврядування – це громадська інституція, що створена задля представництва інтересів студентів та законодавчо побудована за аналогією до структури органів влади в Україні. Задля

найбільш корисного наукового доробку для розвитку та ефективної роботи ОСС їх треба розглядати у призмі публічного управління та адміністрування, адже саме воно здатне відповісти на питання комплексного розвитку ОСС з боку менеджменту та організації роботи, представництві інтересів студентів та участі в управлінні університетом, нормативно-правової бази, медіа-складової та всіх суміжних сферах.

Є більш-менш актуальні роботи, які можна покласти в дану площину. Це наприклад Гомбалецька П. (2024), яка провела досить ґрунтовний аналіз взаємодії із профспілками, релевантні порівняння із зарубіжними прикладами, охарактеризувала деякі аспекти роботи ОСС у ЗВО, підкріпивши більшість інформації даними, хоча основна мета роботи присвячена взаємодії ОСС із конкретною громадською організацією, що є дуже вузьконаправленою та не є цілком релевантною для більшості самоврядувань. Також це Заєць С. і Бережна Т. (2023), які пишуть про ОСС в рамках автономії ЗВО на основі досліджень та Скиба Ю., Чернова Л. і Паламарчук О. (Skyba, Chervona, & Palamarchuk, 2022) – про залученість ОСС до питання якості вищої освіти. Певний старший доробок у цій сфері присвячений впровадженню університетської автономії із контекстом ОСС (Дараган, & Власюк, 2021; Давидюк, 2015; Заєць, & Бережна, 2023; Трибулькевич, 2016). При цьому, жодної наукової роботи у даному контексті щодо ОСС у гуртожитках не знайдено.

Результати дослідження.

1. Студентське самоврядування в гуртожитках та основні виклики

Законодавством затверджено обов'язковість існування органів студентського самоврядування в цілому, а саме статтею 40 Закону України про вищу освіту (Про вищу освіту, 2024). Студентське самоврядування в гуртожитках теж знайшло певне закріплення Законом у кількох місцях, а саме:

- частина 4 ст. 40 Закону України "Про вищу освіту" (далі – Закону) – студентське самоврядування здійснюється на різних рівнях, у тому числі на рівні гуртожитку;

- частина 6 ст. 40 Закону – за погодженням із ОСС приймаються рішення про поселення осіб, які навчаються у закладі вищої освіти (далі – ЗВО), у гуртожиток і виселення їх із гуртожитку, а також діяльність студентських містечок та гуртожитків для проживання осіб, які навчаються у закладі вищої освіти.

Відповідно до букви закону, студенти мають бути залучені до прийняття безпосередніх рішень щодо всіх процесів та подій, що стосуються студентів у розрізі гуртожитків, а також мають

право утворювати окремі органи студентського самоврядування в рамках студмістечка чи гуртожитку за потреби.

Окреслимо конкретні виклики, що є актуальними у роботі ОСС в гуртожитках. Більшість із них зумовлені в першу чергу недосконалою системою управління гуртожитками з боку адміністрації, у тому числі недостатнім обсягом фінансування їх утримання. А отже, можна виділити ключові похідні проблеми, із якими стикаються студенти:

- Непрозоре та неякісне поселення / виселення:

- непрозора процедура розподілу кімнат між студентами, що мають потребу в гуртожитку;

- потенційна корупційна складова при поселенні;

- неякісний менеджмент процедури поселення, що полягає в браці інформування, затримках чи занадто швидких строках виділених для поселення студентів у період приймальної комісії;

- неякісно врегульовані правила та процедура виселення.

- Неякісні умови проживання:

- невідповідність вимогам безпеки, нормам Житлового кодексу України, у тому числі замала житлова площа на особу (Стаття 47 Житлового кодексу України) і т.п.;

- неякісний ремонт житлових приміщень, у тому числі кімнат, санвузлів, кухонь і тд. Відсутність додаткових умов, таких як просторів для навчання, відпочинку, спорту, інфраструктури навколо;

- свавілля коменданта та/чи персонала гуртожитків;

- недостатня захищеність гуртожитку та території студентського кампусу.

- Недостатня кількість місць у гуртожитках:

- потреба студентів переважає реальні можливості для поселення;

- зменшення місць у гуртожитках для студентів через поселення інших осіб;

- зменшення кількості функціонуючих гуртожитків та закладів освіти через війну, збільшення кількості внутрішньо переміщених осіб (далі – ВПО) та студентів, які потребують поселення.

2. Непрозоре та неякісне поселення/виселення

Розглянемо для початку проблему непрозорого та неякісного поселення/виселення. Її корінь полягає в тому, що поселення в гуртожитки в більшості університетів організовано виключно адміністрацією закладу вищої освіти (далі – ЗВО) за вертикальною

ієрархією з дуже недосконалим менеджментом. Так, чергу на поселення у кожному структурному підрозділі університету формує одна-дві людини (до прикладу заступник декана чи комендант гуртожитку) та передає її відповідальний за поселення особі в рамках усього ЗВО. Потім це затверджується на засіданні комісії з поселення, що складається переважно саме з цих самих осіб та кількох представників ОСС, що є меншістю. Зазвичай у цьому процесі відсутні:

- прозора черга на поселення, доступна до ознайомлення здобувачами освіти на офіційних інфоресурсах ЗВО;

- якісна перевірка черги на поселення;

- публічно доступний список зайнятих/вільних ліжок-місць у гуртожитках;

- якісні критерії для отримання формування списку пріоритетності на поселення.

Таким чином, на практиці поселення майже повністю керується обмеженим колом працівників адміністрації, що не є максимально якісним та може мати ризики наявності корупційної складової. Найбільш простим та водночас ефективним способом вирішення даної проблеми є надання контрольного пакету рішення щодо поселення, переселення та виселення студентів органам студентського самоврядування. Така практика існує, наприклад у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка, де мінімум половину складу комісії з поселення кожного структурного підрозділу мають становити представники ОСС. Підтвердження можна побачити наприклад у Наказі № 568-32 (Про порядок поселення, 2023). Через незацікавленість у корупції відносно колег-студентів, швидку плінність кадрів та виборність представники ОСС просто унеможливають наявність корупційної складової при поселенні.

Друга фундаментальна зміна, що може докорінно вирішити проблему – публічне висвітлення всіх процесів. Це включає, по-перше, відкритий реєстр вільних/зайнятих кімнат. По-друге, це модернована та опублікована на інформаційних ресурсах ЗВО черга на поселення, що постійно оновлюється та включає інформацію про те, за якими саме критеріями особа отримала пріоритетність до поселення. І останнє – формування цих самих критеріїв на основі конкурентності студентів за різними сферами досягнень, важливих для університету, таких як оцінки при вступі та навчанні, наукова діяльність, участь у студентському самоврядуванні, культурно-мистецькі та спортивні досягнення тощо. Звісно, варто враховувати також визначені законодавством пільги, та окремими рішенням комісії з

поселення можна встановлювати винятки для малозабезпечених осіб.

У реалізації даної стратегії може дуже допомогти розробка електронної платформи для поселення, що слугуватиме агрегатором усіх даних про гуртожитки та зможе оптимізувати процеси.

За такої системи більшу частину роботи можуть виконувати представники студентського самоврядування, у тому числі асистування вступникам при поселенні на початку навчального року, що вже реалізовано у тому ж КНУ ім. Тараса Шевченка. Університет же мінімізує кількість кадрів, залучених до процесу, адже їх роль майже повністю зводиться до обслуговування гуртожитків та візування необхідних розпоряджень. Це зменшує і кількість ставок, а отже дозволяє заощадити кошти.

3. Неякісні умови проживання

Друга глобальна проблема – неякісні умови проживання, є найбільш розповсюдженою, адже в будь-якому ЗВО є ті чи інші недоліки в гуртожитках: ремонт, якісна систематична перевірка санітарного стану, інфраструктура, робота персоналу гуртожитку (комендант, вахтери, охоронці) тощо. У деяких університетах ці проблеми можуть бути більш критичними, як от невідповідність нормам безпеки (наприклад, застаріла проводка чи недостатня вмістимість укриття) або менш критичними, як застарілий ремонт чи відсутність таких додаткових умов як спортивна зала чи кімната для прання та сушіння одягу. Проте, усі ці проблеми об'єднують одна важлива риса – абсолютно кожна з них є простором для вирішення силами студентського самоврядування.

Відповідно до логіки, прописаної у Законі, у гуртожитках може бути утворено виконавчі органи студентського самоврядування, наприклад студентської ради гуртожитків. Більше того, Закон визначає, що фінансовою основою студентського самоврядування є кошти, визначені вченою радою закладу вищої освіти в розмірі не менш як 0,5 відсотка власних надходжень, отриманих закладом вищої освіти від основної діяльності. На практиці в деяких ЗВО цієї суми достатньо, щоб точково покращити умови проживання студентів у гуртожитках, наприклад здійснити закупівлю предметів та матеріалів для косметичного оновлення спортивної зали, читальні чи велостоянки. Проте, бюджету більшості ЗВО для цього недостатньо, адже 0,5% власних надходжень ЗВО в Україні часто складають менше мільйона гривень, які ще потрібно розподілити на підтримку роботи всіх органів студентського самоврядування університету. У такому разі в пригоді стануть

інші варіанти залучення фінансування, як наприклад фандрейзинг, пошук спонсорів серед представників бізнесу чи реалізація проєктів спрямованих на збір коштів.

Більш дієва та пріоритетна стратегія роботи ОСС у гуртожитках, спрямована на поліпшення умов проживання, фокусується не на зборі коштів, а на контролі всіх питань щодо проживання та лобюванні інтересів студентства в рамках ЗВО. Розглянемо як може виглядати така систематична робота на прикладі студентських рад гуртожитку в КНУ ім. Тараса Шевченка. По-перше, у залежності від актуальних задач Голова студентської ради формує відповідні відділи чи департаменти. Дуже розповсюдженим є створення відділу, що систематично займається перевіркою санітарного стану кімнат у гуртожитку. За грубі чи повторювані порушення Правил внутрішнього розпорядку Студентська рада має право подати студента на виселення, відповідно до підпункту 2, пункту 2.4. (Правила внутрішнього розпорядку, 2010). Це дає студентам ефективний важіль впливу на якість життя в гуртожитку.

По-друге, така систематична діяльність дозволяє студентській раді чітко знати всі проблеми пов'язані з якістю проживання студентів. Серед них є частина таких, що можуть бути вирішені за рахунок коштів студентського самоврядування відповідно до Закону. До прикладу, це закупівля спорядження до спортивної зали, меблів до кімнат спільного користування тощо. Така практика є досить поширеною.

Якщо говорити про складніші виклики, як от невідповідність вимогам безпеки, нормам Житлового кодексу України, у тч замала житлова площа на особу (Житловий кодекс України, 1983, ст. 47), то тут працює інший механізм. Законом гарантовано представництво студентів у всіх комісіях та органах ЗВО, які займаються питаннями гуртожитків. Саме через ці органи та погодження нормативно-правових документів, що стосуються гуртожитків, ОСС може лобювати права та інтереси студентів, вирішуючи такі фундаментальних питання як поселення великої кількості студентів у кімнату, відсутність аварійних виходів, якість ремонту і т. д. Студентська рада має виконувати роль посередника: зібрати проблеми студентів, бажано закріплені документально через скарги чи колективне звернення із запротокованим рішенням студентської ради; направити їх до усіх відповідальних інституцій (ректора, директора студмістечка, копію – комендантам гуртожитків) і проконтролювати виконання. Більше того, ефективно також працює супутне

висвітлення усіх процесів вирішення питання на інформаційних ресурсах (у т. ч. соціальних мережах) студентського самоврядування, адже дозволяє залучитись гласною підтримкою широкого кола студентів.

4. Недостатня кількість місць у гуртожитках

У сучасних умовах також з'явилась нова причина загострення проблеми браку місць у студентських гуртожитках – через війну в Україні з'явилося багато внутрішньо переміщених осіб, а також осіб інших категорій, що потребують житло. У ідеальних умовах місця для їх проживання мали б забезпечуватись органами місцевої влади. Проте в дійсності існують випадки, у яких ці особи були поселені в студентські гуртожитки. Безумовно, це було необхідно, проте на третьому році війни це вже можна констатувати як досить вагому проблему, адже існують університети, що досі не звільнили місця студентів, оскільки альтернативного місця проживання не було знайдено.

Нацю проблему може повпливати студентське самоврядування, у першу чергу через взаємодію з органами публічної влади. Для цього треба через існуючі механізми взаємодії з органами місцевої влади підняти питання про пошук місця для проживання ВПО, адже саме вони повинні забезпечити місця для їх проживання. Найбільш ефективні механізми, водночас, досить прості:

- офіційні письмові звернення від ОСС ЗВО;
- особисті зустрічі з перемовинами між студентським активом та органами влади;
- представництво інтересів студентів через молодіжні ради.

Головна мета цього напрямку діяльності – стимулювати владу якнайшвидше забезпечити житло для ВПО з метою звільнення студентського простору для проживання студентів.

Висновки.

Студентське самоврядування відіграє ключову роль у формуванні та забезпеченні умов для студентів, особливо в контексті проживання в гуртожитках. Воно є не лише важливим інструментом впливу студентів на рішення адміністрації, але й виступає гарантом прозорості, справедливості та ефективності процесів, що стосуються житлових умов студентів. Законодавство України визначає студентське самоврядування як обов'язковий елемент вищої освіти, що підкреслює його важливість у сучасному освітньому просторі.

Однак реальні виклики, з якими стикаються органи студентського самоврядування у гуртожитках, демонструють недосконалість існуючої системи управління з боку адміністрації закладів вищої освіти. Процедури поселення

та виселення часто позбавлені прозорості, що створює ризики корупційних дій і зловживань. У таких умовах студентське самоврядування може та повинно стати важливим інструментом забезпечення прозорості та справедливості. Введення чітких критеріїв для формування черги на поселення, оприлюднення черги та списку доступних ліжокмісць на офіційних інформаційних ресурсах університету, донесення даної інформації до здобувачів освіти та абітурієнтів – це заходи, які можуть значно покращити ситуацію. Та найбільш ефективним механізмом забезпечення прав студентів та запобігання можливій корупції є практика надання контрольного пакету рішення питань щодо поселення, переселення та виселення осіб органам студентського самоврядування. Така практика існує та чудово себе показує, наприклад у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка, де ОСС займає ключову роль у поселенні та регуляції життя студентів у гуртожитках.

Умови проживання в гуртожитках, ще один критично важливий аспект, також вимагають активної участі ОСС. Незадовільний стан кімнат, відсутність необхідних умов для безпеки та комфорту, порушення санітарних норм – усе це викликає необхідність систематичного контролю з боку студентів. Найбільш ефективною практикою в цьому розрізі є формування окремого відділу при студентських радах гуртожитків, відповідального за перевірки умов проживання. У разі виявлення порушень, студенти повинні мати свої важелі впливу, наприклад можливість рекомендувати на виселення шляхом колегіального погодження рекомендації на засіданні Студентської ради гуртожитку. Це можливо лише за умови легітимності самої Студентської ради, яка досягається шляхом прямих таємних виборів як і прописано в Законі. Частина ж проблем, що стосуються якості проживання ОСС може

закрити за рахунок бюджету, виділеного на органи студентського самоврядування, залучення сторонніх коштів через фандрейзинг, від спонсорів чи проєктів спрямованих на це. Проте головним інструментом вирішення даної категорії проблем для ОСС все ще залишається найбільш очевидний – пряме лобювання інтересів студентів перед адміністрацією, у тому числі через офіційні подання, звернення, засідання профільних комісій таких як житлова комісія чи комісія з поселення та органів управління університетом, таких як вчена рада чи конференція трудового колективу.

В умовах війни проблема браку місць у студентських гуртожитках набуває нового виміру. Війна призвела до збільшення кількості внутрішньо переміщених осіб (ВПО), що знайшли притулок у студентських гуртожитках. Хоча це тимчасове вирішення проблеми житла для ВПО, воно негативно впливає на студентів, які потребують місць для проживання. У цій ситуації студентське самоврядування має активно взаємодіяти з органами місцевої влади для пошуку альтернативного житла для ВПО, звільняючи студентські гуртожитки для їхньої основної функції – забезпечення місця проживання студентів.

Таким чином, ефективне студентське самоврядування в гуртожитках є не лише засобом впливу студентів на житлові умови, але й гарантом дотримання їхніх прав та інтересів. Для досягнення цієї мети необхідно не тільки використовувати існуючі законодавчі механізми, але й активно ініціювати зміни, спрямовані на поліпшення прозорості, якості та справедливості в управлінні гуртожитками. Тільки через активну участь та взаємодію з адміністрацією ЗВО та органами місцевої влади можна досягти значних покращень у студентському житті, забезпечуючи належні умови для навчання та проживання студентів, навіть у найскладніших умовах сучасної України.

БІБЛІОГРАФІЧНІ ПОСИЛАННЯ

- Бірюкова, М. (2017). Особливості функціонування сучасного студентського самоврядування в Україні та країнах Європи. *Вісник Національного технічного університету «ХПІ»*. Серія: актуальні проблеми розвитку українського суспільства, 29(1251), 36-41. Відновлено з http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/vcpiakc_2017_29_10.pdf
- Відбулася презентація результатів дослідження впливу на освіту повномасштабного вторгнення. (2024). *Міністерство освіти і науки України*. Відновлено з <https://mon.gov.ua/news/vidbulasya-prezentatsiya-rezultativ-doslidzhennya-vplivu-na-osvitu-povnomasshtabnogo-vtorgnennya>
- Внутрішньо переміщені особи. (2024). *Міністерство соціальної політики України*. Відновлено з <https://www.msp.gov.ua/timeline/Vnutrishno-peremishcheni-osobi.html>
- Гаргун, С. (2019). Колізії в правовому регулюванні статусу органів студентського самоврядування закладів вищої освіти. *Підприємство, господарство і право: науково-практичний юридичний журнал*, 4, 15-19.

- Гомбалецька, П. (2024). *Концептуальні засади взаємодії органів студентського самоврядування українських ЗВО з ГО «Українська асоціація студентів»*. (Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра). Відновлено з <https://er.ucu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/847419a6-bcdd-4a9d-83f4-ae6d912e41b8/content>
- Давидюк, М. (2015). *Роль студентського самоврядування у формуванні національної еліти України: політико-культурний контекст*. (Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата політичних наук). Київ.
- Дараган, Т., & Власюк, О. (2021). Студентське самоврядування як спосіб формування лідерського стилю поведінки та засад управлінської діяльності. *Освітня аналітика України: науково-практичний журнал*, 2, 44-55.
- Демченко, Ю. (2015). Особливості організації студентського самоврядування у ВНЗ. *Педагогічні формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*, 42, 544-550. Відновлено з <http://pedagogy-journal.kpu.zp.ua/archive/2015/42/75.pdf>
- Деякі питання державних вищих навчальних закладів, переміщених з району проведення антитерористичної операції. №935. (2015, Жовтень 13). *Постанова Кабінету Міністрів України*. Відновлено з <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/935-2015-%D0%BF#Text>
- Добридень, А. (2013). Стратегічні напрямки діяльності органів студентського самоврядування у вищій школі. *Вісник Чернігівського національного педагогічного університету. Педагогічні науки*, 108(1). Відновлено з <https://dspace.udpu.edu.ua/bitstream/6789/1846/1/%D0%A1%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%82%D1%8F%20%D0%94%D0%BE%D0%B1%D1%80%D0%B8%D0%B4%D0%B5%D0%BD%D1%8C%20%D0%90.%D0%92..pdf>
- Житловий кодекс України*. (1983). (Зі змінами). Відновлено з <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5464-10#Text>
- Заєць, С., & Бережна, Т. (2023). Студентське самоврядування як складова автономії ЗВО: роль і функції адміністрації в розподілі повноважень. *Академічні Візії*, 22. Відновлено з <https://doi.org/10.5281/zenodo.8420286>
- Зленко, А., & Ісайкіна, О. (2021). Студентське самоврядування як середовище формування соціокультурної активності молоді: історичний дискурс. *Society. Document. Communication. Соціум. Документ. Комунікація*, 11, 285-315. Відновлено з <https://doi.org/10.31470/2518-7600-2021-11-285-315>
- Кількість здобувачів вищої, фахової передвищої освіти. (2024, Серпень 12). *Єдина державна електронна база з питань освіти*. Відновлено з <https://registry.edbo.gov.ua/opendata/educators/>
- Коралевський, Я. (2016). Студентське самоуправління: Європейський досвід. *Проблеми інженерно-педагогічної освіти*, 50-51, 19-25.
- Мицик, Г., & Пришляк, М. (2022). Використання потенціалу студентського самоврядування у формуванні та розвитку цифрової компетентності майбутніх учителів спеціальної освіти. *Інформаційні технології і засоби навчання*, 91(5), 145-157.
- Підгасцька, А. В. (2021). *Розвиток студентського самоврядування в університетах Канади (друга половина ХХ – поч. ХХІ ст.)*. (Монографія). Умань: Візаві.
- Правила внутрішнього розпорядку в студентських гуртожитках Київського національного університету імені Тараса Шевченка*. (2010). Відновлено з <http://studprof.phys.univ.kiev.ua/?p=41>
- Про вищу освіту. № 1556-VII. (2024). *Закон України*.
- Про порядок поселення в студентські гуртожитки іногородніх здобувачів освіти у 2023/2024 навчальному році. №568-32. (2023). *Наказ ректора Київського національного університету імені Тараса Шевченка*. Відновлено з https://drive.google.com/file/d/1y4G_R5TcVZL7eDq2EYVVRP4HbOUc4Aokz/view?usp=share_link
- Ступак, О., & Козорог, А. (2014). Роль студентського самоврядування в управлінні вищим навчальним закладом. 2014. *Витоки педагогічної майстерності*, 14, 267-373. Відновлено з <http://dspace.pnpu.edu.ua/bitstream/123456789/4472/1/Stupak.pdf>
- Трибулькевич, К. (2016). *Розвиток студентського самоврядування у вищих навчальних закладах України (1917-2010 рр.)*. (Монографія). Одеса: Купрієнко С.В.
- Хриков, Є., Кравченко, О., & Васиньова, Н. (2021). Світовий досвід взаємодії органів студентського самоврядування закладів вищої освіти з територіальними громадами. *Держава та регіони*, 1, 94-99. Відновлено з http://pa.stateandregions.zp.ua/archive/1_2021/17.pdf
- Skyba, Y., Chervona, L., & Palamarchuk, O. (2022). Student Self-Government and Its Role in Ensuring the Quality of Higher Education. *International Scientific Journal of Universities and Leadership*, 14, 127-138. Retrieved from <https://doi.org/10.31874/2520-6702-2022-14-127-138>

REFERENCES

- About higher education. No. 1556-VII. (2024). *Law of Ukraine*.
- About the procedure for accommodation in student dormitories of out-of-town education seekers in the 2023/2024 academic year. No. 568-32. (2023). *Order of the Rector of Taras Shevchenko Kyiv National University*. Retrieved from https://drive.google.com/file/d/1y4G_R5TcVZL7eDq2EYVVRP4HbOUc4Aokz/view?usp=share_link

- Biryukova, M. (2017). Features of the functioning of modern student self-government in Ukraine and European countries. *Bulletin of the National Technical University "KhPI". Series: current problems of the development of Ukrainian society*, 29(1251), 36-41. Retrieved from http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/vcpiakc_2017_29_10.pdf
- Daragan, T., & Vlasyuk, O. (2021). Student self-government as a way of forming a leadership style of behavior and the principles of managerial activity. *Educational analytics of Ukraine: scientific and practical journal*, 2, 44-55.
- Davidyuk, M. (2015). *The role of student self-government in the formation of the national elite of Ukraine: political and cultural context*. (Dissertation for obtaining the scientific degree of candidate of political sciences). Kyiv.
- Demchenko, Yu. (2015). Peculiarities of the organization of student self-government in universities. *Pedagogical formation of creative personality in higher and secondary schools*, 42, 544-550. Retrieved from <http://pedagogy-journal.kpu.zp.ua/archive/2015/42/75.pdf>
- Dobriden, A. (2013). Strategic directions of activity of student self-government bodies in higher education. *Bulletin of the Chernihiv National Pedagogical University. Pedagogical Sciences*, 108(1). Retrieved from <https://dspace.udpu.edu.ua/bitstream/6789/1846/1/%D0%A1%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%82%D1%8F%20%D0%94%D0%BE%D0%B1%D1%80%D0%B8%D0%B4%D0%B5%D0%BD%D1%8C%20%D0%90.%D0%92.pdf>
- Gargun, S. (2019). Conflicts in the legal regulation of the status of student self-government bodies of higher education institutions. *Enterprise, economy and law: scientific and practical legal journal*, 4, 15-19.
- Gombalevska, P. (2024). *Conceptual principles of interaction of student self-government bodies of Ukrainian higher education institutions with the NGO "Ukrainian Association of Students"*. (Qualifying work for obtaining a master's degree). Retrieved from <https://er.ucu.edu.ua/handle/1/4338>
- Housing Code of Ukraine*. (1983). (With changes). Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5464-10#Text>
- Hrykov, E., Kravchenko, O., & Vasynyova, N. (2021). World experience of interaction of student self-government bodies of higher education institutions with territorial communities. *State and Regions*, 1, 94-99. Retrieved from http://pa.stateandregions.zp.ua/archive/1_2021/17.pdf
- Internal regulations in student dormitories of Taras Shevchenko Kyiv National University*. (2010). Retrieved from <http://studprof.phys.univ.kiev.ua/?p=41>
- Internally displaced persons. (2024). *Ministry of Social Policy of Ukraine*. Retrieved from <https://www.msp.gov.ua/timeline/Vnutrishno-peremishcheni-osobi.html>
- Koralevskiy, Ya. (2016). Student self-government: European experience. *Problems of engineering-pedagogical education*, 50-51, 19-25.
- Mytsyk, G., & Pryshlyak, M. (2022). Using the potential of student self-government in the formation and development of digital competence of future teachers of special education. *Information technologies and teaching aids*, 91(5), 145-157.
- Number of graduates of higher, professional pre-higher education. (2024, August 12). *The only state electronic database on education*. Retrieved from <https://registry.edbo.gov.ua/opendata/educators/>
- Pidgaetska, A. V. (2021). *Development of student self-government in Canadian universities (second half of the 20th - beginning of the 21st century)*. (Monograph). Uman: Visavy.
- Skyba, Y., Chervona, L., & Palamarchuk, O. (2022). Student Self-Government and Its Role in Ensuring the Quality of Higher Education. *International Scientific Journal of Universities and Leadership*, 14, 127-138. Retrieved from <https://doi.org/10.31874/2520-6702-2022-14-127-138>
- Some issues of state higher educational institutions relocated from the area of the anti-terrorist operation. No. 935. (2015, October 13). *Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine*. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/935-2015-%D0%BF#Text>
- Stupak, O., & Kozorog, A. (2014). The role of student self-government in the management of a higher educational institution. 2014. *Origins of pedagogical skill*, 14, 267-373. Retrieved from <http://dspace.pnpu.edu.ua/bitstream/123456789/4472/1/Stupak.pdf>
- There was a presentation of the results of a study of the impact on education of a full-scale invasion. (2024). *Ministry of Education and Science of Ukraine*. Retrieved from <https://mon.gov.ua/news/vidbulasya-prezentatsiya-rezultativ-doslidzhennya-vplivu-na-osvitu-povnomasshtabnogo-vtorgnennya>
- Trybulkevich, K. (2016). *Development of student self-government in higher educational institutions of Ukraine (1917-2010)*. (Monograph). Odesa: Kuprienko S.V.
- Zayets, S., & Berezhna, T. (2023). Student self-government as a component of higher education autonomy: the role and functions of the administration in the distribution of powers. *Academic Visions*, 22. Retrieved from <https://doi.org/10.5281/zenodo.8420286>
- Zlenko, A., & Isaykina, O. (2021). Student self-government as an environment for the formation of socio-cultural activity of youth: a historical discourse. *Society. Document. Communication*, 11, 285-315. Retrieved from <https://doi.org/10.31470/2518-7600-2021-11-285-315>